

Italië.

ROME, 2^e junij.

Zijne Heiligheid Pius VIII heeft den vierden zondag in den vaste de plechtige zegening der gouden roos, met diamanten omzet, gedaan.

Volgens een onhengelijk gebruik van het hof van Rome, wordt dese bloem, alzoo gezegend, aan eene reeds vermaarde kerk of aan eene prinses, welke zich bij den Heiligen Stoel verdienstelijk heeft gemaakt, geschonken; doch Zijne Heiligheid heeft m^r. Appignone, deszelfs landgenoot en bisschop van Ripatransone, gelast, om deze bloem naar de kerk van Cingoli, een groot dorp, waar de Heilige Vader geboren is, te brengen; de gouden roos is processiewijze op hemelvaartsdag uit de hoofdkerk naar de kathedraal der vrouwen van de heilige Catharina, aan welke de bewaring daarvan is toevertrouwd geworden, overgebracht.

Frankryk.

PARIS, 19 junij.

Op het oogenblik vernemen wij de tijding van het gelukkig landen der vloot, door middel van de volgende door den *Monteur* medegedeelde telegrafische berigten, gedagteekend van Toulon van gisteren:

Sidi-Feratch, den 14 junij, ten tien ure des morgens.

De graaf de Bourmont aan Z. Excell. den president van den raad van ministers.

De ontschepping is heden morgen ten vier ure begonnen. Al de troepen zijn, op dit oogenblik, aan land; de vijand is uit de achterwaartsche stelling, die hij genomen had, verdreven; de divisie des generaaIs Berthézène heeft hem negen kanonnen en twee mortieren ontnomen.

De ree ten westen van Sidi-Feratch is goed en de vloot moet aldaar geankerd blijven.

Baai van Torretta-Chica, den 14 junij 1830.

De admiraal Duperré aan den minister van marine.

De vloot heeft gisteren de baai van Sidi-Feratch bezet.

Het geheele leger is heden ontscheept en bezet de hoogten voorwaarts het schier-eiland.

De vijandelijke batterijen zijn veroverd. Het hoofdkwartier is te Torretta-Chica.

Dese tijding, ten zeven ure 's avonds aangekomen, is op bevel in den schouwburg der opera te Parijs gelezen, en met toejuiching bejegend en aangehoord onder het driemaal herhaald geroep van *Leve de Koning!*

Nog wordt van Toulon, in dato 13 junij, het volgende gemeld:

De jonge prins van Schwartzenberg is eergisteren in deze stad aangekomen. Hij zal zich, aan boord van de korvet *la Lionne*, naar Algiers laten overbrengen, ten einde zich bij ons leger te voegen, om den veldtocht als vrijwilliger bij te wonen.

De proclamatie des Konings is alhier aangeplakt geworden.

De markies de Tontades heeft het voorzitterschap van het collegie van het arrondissement Angers geweigerd; en de graaf Haubersaet, pair van Frankrijk, heeft het voorzitterschap van het collegie van het tweede kies-arrondissement der Seine niet aangenomen.

De heeren de Brias, de Lannay en Saint-Hermine, leden van den algemeenen raad, hebben hun ontslag bekomen; alle drie waren onder het getal der afgevaardigden, welke voor het adres aan den Koning gestemd hebben.

De administratie der posten heeft gisteren een groot getal renboden verzonden; deze omstandigheid, welke men sedert lang niet opgemerkt heeft, schijnt eene gewichtige gebeurtenis aan te tonen.

Men meldt uit Hanau, dat de leeraar van eene der hervormde gezindheden van Frankfort, die tot heden vele personen in zijn huis vereenigd had, om hun berigten der zendelingen voor te lezen, verlangd hebbende deze bijeenkomsten in de kerk over te brengen, het consistorie hem niet alleen de toelating daarvan geweigerd, maar ook verklaard heeft, dat het in het algemeen bijeenkomsten van dien aard afkeurde.

(*Revue Catholique.*)

Uit Mahon verneemt men, onder dagteekening van den 4 junij, dat zich aldaar eene hollandsche vloot, zamengesteld uit 8 schepen en eenige amerikaansche vaartuigen, bevinden.

Nederlands.

's HEEROGEBOSCH, 23 junij.

Het dagblad van 's Gravenhage deelt het navolgende mede: «Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd, het besluit te teekenen, dat de HOOGHE RAAD alhier in deze residentie zal gevestigd worden, alsmede, dat het PROVINCIAAL HOF VAN HOLLAND te dezer stede zitting zal hebben.

Zijne Majesteit de Koning is in den vroegen morgen van den 22^{den} weder naar het Loeb teruggekeerd. Hoogstdezelve zal, naar men verneemt, aldaar op woensdag den 30 junij, en vervolgens om de veertien dagen op denzelfden dag, audientie geven.

Z. M. heeft bij besluit van den 2 dezer, de statuten eener te Brussel, onder het beheer van den heer J. A. Coghon, op te rigten naamlooze maatschappij tot verzekering van brandschade, goedgekeurd; dezelve is voor 24 jaren aangegaan; doch kan vóór dien tijd, indien het kapitaal een verlies van 40% ondergaat, onthouden worden; het kapitaal is op twee millioen gulden bepaald, verdeeld in 2000 actien; de fondsen zullen aan de bank te Brussel gestort worden; het beheer is aan eenen raad van vijf actie-houders, eigenaars, ieder van ten minste 6 aandelen, en aaneenen agent-generaal, die 12 actien moet bezitten, toevertrouwd, welke aandelen gedurende hunne functien niet kunnen worden overgedragen; een hunner zal inspecteur zijn.

Tot administrateurs zijn benoemd de heeren François Ritwoger, P. Capouillet, F. J. Dindal, H. G. Schumaeker en C. J. A. Zanna, welke tot inspecteur benoemd is.

De stedelijken raad van Herve heeft, in de zitting van den 21 dezer, tot lid der provinciale staten van Luik, ter vervanging van wijlen den heer Moreau Parmentier, gekozen den heer J. J. E. Nicolai, lid van den raad; er waren acht leden tegenwoordig, het lot heeft tusschen hem en zijnen mededinger moeten beslissen.

Men zegt, dat twee commissien tot onderzoek voor het onderwijs zullen benoemd worden, eene te Brussel en eene te 's Hage; geene professoren der hooge scholen zouden leden dier commissien zijn.

Het besluit nopens het vrij gebruik der fransche taal wordt reeds in de zuidelijke provincien ten uitvoer gelegd; in de afgelopen week heeft men te Brussel en te Gent in het fransch gepleit, en de openbare akten der notarissen en deurwaarders worden ten verzoeke der belanghebbende partijen in die taal opgemaakt.

De bannelingen zijn uit Vaals naar Zwitserland in den avond van zondag den 20 dezer vertrokken; mevrouw de Potter zal haren zoon volgen en mevrouw Tielmans haren man tot Aken of Keulen.

Volgens het *Journal de Louvain* verzekert men, dat de bisschoppen, nog kort geleden, om het lokaal van het *collegium philosophicum* verzocht hebben, ten einde onder hun toezigt een soortgelijk gesticht op te rigten, doch dat het gouvernement geantwoord heeft, dat dit gebouw voor de hooge school dier stad bestemd was.

Het feest ter gedachtenis van den akademischen leeftijd dergenen, die van den jare 1801 tot 1810 aan de hooge school te Groningen zich bevonden hebben, zal op den 1 julij aanstaande aldaar worden gevierd. De redevoering zal in de nieuwe kerk door den hoogleeraar Lulofs worden gehouden, voorafgegaan, afgewisseld en besloten door muziek en gezang. Ongeveer twee honderd deelgenooten zullen zich daartoe vereenigen. De akademische inrigtingen en verzamelingen zullen gedurende de dagen der feestviering openstaan. De gewone bijeenkomsten zullen in het lokaal van de societeit *de Uitspanning* worden gehouden, en de maaltijd in het concerthuis. Ook de groote en studenten-societeit hebben voor alle feestgenooten den toegang opengesteld en daardoor hunne belangstelling in de plechtigheid bezaan.

Uit Livorno wordt onder dagteekening van den 31 mei gemeld: «Wij hebben door middel van den handel tijdingen van de kusten van Afrika ontvangen; niet alleen is de regering geheel onderrigt van de verschrikkelijke toehereidselen van Frankrijk en het aanstaande uitzeylen der vloot, maar buitendien is zij gereed om alle gebeurtenissen af te wachten; alle manspersonen van 17 tot 50 jaren, die in staat zijn om de wapenen te dragen, zijn opgeroepen, om zich onder de banieren van den Dey, overal, waar zijne bevelen geëerbiedigd worden, te scharen.

ren; hij gebrek aan vuurwapenen worden hun pieken en bijlen uitgereikt; bij het aanbreeken van den dag is de Dey reeds gereed, om zelf de legers, die in de nabijheid der hoofdstad geslagen zijn, in oogenschouw te nemen en in de behandeling der wapenen te oefenen; hij ontziet in deze omstandigheden noch geschenken, noch beloften; eindelijk onderzoekt hij zelf alle avonden de batterijen, welke aan de kusten opgeworpen zijn en de voornaamste werken der vesting.

— Men meldt uit Neurenburg, van den 10 juni, dat de algarijnsche vloot tegenwoordig bestaat uit: fregatten. *Mestah Eduska* van 62 kanonnen, *Bethavas* van 60 en *Nepher-Scander* van 40. Korvetten. *Mazohag-Estavhie* van 36 en *Yassia* van 46 stukken. Brikken. *Nemali-Huda* van 18 en *Mondjdaras* van 16 stukken. Goeletten. *Falislam* van 24, *Gearan* van 13 en *Tongasda* van 14 stukken; *Souvia* en *Chae-Daria* geen kanoën. Polakker. *Zegars* van 20 stukken. Chebek. *Mojorka* van 10 stukken. Daarenboven waren er nog drie nieuwe goeletten op de werf, die in dezen zomer van stapel moesten loopen, alsook 35 kanonneerlooopen.

De *Politique* behelst over de aanstaande verkiezingen en over het belang der keus van onafhankelijke mannen, een merkwaardig artikel, waaruit wij eenige plaatsen overnemen.

— Sedert eenige dagen zijn er verbeterende maatregelen toegestaan, niet door wetten, maar door herroepelijke besluiten. Verre zij van ons het denkbeeld van te gelooven, dat de magt geen goed kan doen met goede oogmerken. Maar eene zoo plotselinge verandering heeft aan de natie het recht niet benomen, om haar nut te doen met de lessen van het verledene en te denken aan de waarborgen der toekomst. Leden der provinciale staten, vergeet het niet; het ministerie weet zoo wel als wij, dat de verkiezingen naderen; zoude het voor hetzelfde voorzigtig geweest zijn, dezelve te midden van zoo veel verbittering te laten gedaan worden? Nadat het erkend heeft, dat, in den tegenwoordigen toestand der kamer, alles aangaande de gewichtigste vragen van een zeer klein getal stemmen afhangt, welk belang moet hetzelfde dan niet hechten aan de nieuwe verkiezingen?

— Het ministerie heeft gedurende de geheele zitting, met open kaart gespeeld, zoo als de heer *de Villèle* zeide, en hij had daarvoor zijne redenen; het is aan de natie, die thans zijn spel kent, om van die ontdekking haar nut te trekken. Door de boodschap hebben wij vernomen, hoe men de ministeriële verantwoordelijkheid begreep; door het besluit *Brugmans*, hoe men de gesteldheid en de waardigheid der kamer verstond; door het ontwerp van wet op de drukpers, de soort van verkleefdheid, welke men aan de vrijheid van schrijven, aan het recht van petitie, aan de vrijheid van gesprek toedraagt; door de circulaire, den graad van vrijheid van politiek geweten, welke men aan de ambtenaren laat (zelfs aan de registers); andere omstandigheden hebben de wijze aangeduid, waarop men het geheim der brieven en de publieke zedelijkheid eerbiedigde; de straffen van uithanging en dood, welke men in de processen over de drukpers geëischt heeft, hebben ons geopenbaard (hetgeen men voor eenige maanden nog niet wist), welke de middelen zijn, tot welke men in staat is zijne toevlugt te nemen; eindelijk, daar de bezoldigde schrijvers ons, om zelfs de geringste twijfeling weg te nemen, om zelfs den laatsten sluier te verwijderen, hunne leerlingen in hare geheele naaktheid hebben aangetoond; heeft de natie al sidderende hunne openbare bedreigingen van staatslisten en al hunne verregaande onbeschaamdheid van absolutismus en zedeloosheid kunnen lezen.

Na er op aangedrongen te hebben dat de kiezers, op het gezicht der nieuwe vergunningen, het verledene niet zullen vergeten; en door onberadene stemmen de zorg voor onze toekomst verzuimen, voegt de schrijver er bij:

— Hoe vele waarborgen, zonder zelfs te spreken van die precieze maatregelen, welke voor den minsten nieuwen krachtenloozen wil kunnen wijken, schieten ons nog te verkrijgen over, hoe vele anderen hebben wij niet te verdedigen tegen de gevaren, welke dezelve dagelijks kunnen bedreigen; hoe vele verbeteringen in onze wetten van allerhande soort te maken; hoe vele beginselen, bij voorbeeld, van spaarzaamheid, van regelmatigheid, van order, van wettigheid en van zekerheid in onze financiën in te voeren. Dat alles wordt, indien de verkiezingen de kracht der oppositie handhaven en vermeerderen in die provincien, waar zij kan vermeerderd worden, elke jaren op eene voortgaande wijze verkregen. Zoo niet, wat hebben wij dan te verwachten.

BRIEF van m.^r Conwell, bisschop van Philadelphia, aan Z. Excell. den president der vereenigde staten, over zijne verkiezing, met het antwoord van den president.

Rome, den 4 januarij 1829.

Mijnheer de president!

Het zij aan eenen burger der vereenigde staten, die voor het oogenhlik uit zijn vaderland verwijderd is, vergund, zich aan de blijdschap over te geven, welke de aangename tijding van uwe verkiezing tot het voorzitterschap veroorzaakt. Ik maak er mij een waar genoegen uit, u het afbeeldsel van ZIJNE HEILIGHEID te zenden. Ik wensch uwe excellentie, zoo wel als mevrouw Jackson en al uwe vrienden geluk met deze gelukkige gebeurtenis. Ik wensch

de vereenigde staten geluk over de gelukkige uitwerkingen, welke zij van uwe administratie moeten verwachten. Ik doe wenschen voor uwe gezondheid en voor uw geluk.

Ik heb de eer, met de gevoelens van den diepsten eerbied te zijn

uwe excellentie's

allergetroouwste vriend en allerrootmoedigste dienaar,

† HENDRIK CONWELL, bisschop van Philadelphia.

Aan zijne excellentie den generaal *Andreas Jackson*, president der vereenigde staten.

D. C. Washington.

Washington, 25 april 1829.

Mijnheer!

Ik heb de eer op uwen brief te antwoorden, en u te betuigen hoe zeer ik erkentelijk ben voor het mij toezenden van het afbeeldsel van Zijne Heiligheid en het uwe, dat gij aan mevrouw Jackson zendt. Ik ondervind bij den ontvangst een gevoel van genoegen gemengd met smart, omdat ik onlangs den dood van den Paus vernomen heb, en kort na de dagteekening van uwen brief, trof mij de smartvolle slag van mijne echtgenoot te verliezen. Wij hebben dus, in een kort tijdvak beide zeer gevoelige smarten te verduren gehad.

Ik hoop, dat de opvolger van *Leo XII* weldra zal verkozen worden en dat er bij gevolg niets meer zijn zal, hetwelk uw vertrek naar de vereenigde staten kunne vertragen.

Ik wensch u dus eene schielijke en gelukkige terugkomst.

Ontvang de verzekering van den diepsten eerbied, met welken ik de eer heb te zijn.

mijnheer!

uwe allerrootmoedigste dienaar,

ANDREAS JACKSON.

Aan m.^r doctor *Conwell*, bisschop van Philadelphia.

Vele onzer lezers hebben hun verlangen te kennen gegeven, om, aangezien wij in vroegere nummers de adviezen van de heeren *Luyben*, *Surlot de Chokier*, *de Stassart* en dat van den heer graaf *d'Aerschot*, nopens de wet tegen de drukpers, hebben medegedeeld, insgelijks de redevoering van den heer *de Gerlache*, welke tot heden door geene hollandsche dagbladen, zelfs door den *Staats Courant* niet is overgenomen, vertaald uit te geven; de redactie de belangrijkheid van dit met zoo veel beleid en diepe kunde daargesteld stuk, hetwelk voorzeker onder de belangrijkste vertoogen nopens dit onderwerp moet gerangschikt worden, in aanmerking nemende, heeft vermeend deze redevoering, vol kracht en waarheid, niet stilwijgend voorbij te mogen gaan en deelt uit dien hoofde dezelve mede.

REDEVOERING, uitgesproken door den heer DE GERLACHE, in de zitting der staten-generaal, van den 21 mei.

EDELMOGENDE HEEREN!

Ik heb hooren zeggen, en velen onder u hebben het waarschijnlijk zoo wel als ik hooren zeggen, dat, toen de grondwet aan België werd voorgesteld, een gedeelte van de leden, die de commissie van redactie uitmaakten, getwijfeld hadden, of het wel voegzaam zou zijn, er een artikel in te lassen ten voordeele van de drukpers, welker buitensporigheden zij vreesden, maar dat de Koning zijn gevoel voor de vrijheid plegtiglijk had uitgedrukt, en daardoor werd die vraag, in weerwil van de twijfelingen van eenige mannen, die meer aan de vooroordeelen hunner vaders verkleefd, dan omtrent de behoeften der hedendaagsche natien ingelicht waren, gelukkig opgelost. Nooit heeft de koninklijke wijsheid meer uitgeblonken, edelmoegende heeren, dan in deze omstandigheid. Behoort de vrijheid der drukpers tot het wesen van alle grondwettige gouvernementen, zij is voor onzen staat eene voorwaarde van bestaan. Zonder haar zijn er geene vrijheden van eenige soort; geene mogelijke eensgezindheid, geen staatkundig leven in gemeenschap.

Men biedt u heden eene vierde uitgave van de wet aan, waaraan men, te midden zelfs van deze discussie, nieuwe veranderingen heeft toegebracht. Hebben die veranderingen dezelve zodanig verbeterd, dat zij er de letter en den geest van gematigd hebben, en dat derzelve aannemen geen gevaar meer aanbiedt? ik voor mij kan zulks niet gelooven. Ik zal in het kort de beweegredenen voor mijn gevoel, naar de volgorde der artikelen opgeven, in de discussie, waartoe ik zal overgaan. Men heeft vooreerst veel geklaagd over de losbandigheid der schrijvers, die, zegt men, zoo groot geweest is, dat zij zelfs de Koninklijke Majesteit niet geëerbiedigd hebben. In dit opzigt, mijne heeren! kon men zich ontslaan van veel aan de welsprekendheid ten koste te leggen; wij waren aller wenschen vooruit geweest; diegenen onder ons, die zich in de sectien het sterkst tegen het geheel der wet hebben verklaard, hebben zelve een artikel ter beteugeling van hoon tegen den persoon des Konings, de leden van zijn huis, en van de aanslagen tegen de grondwettige magt van het hoofd van den staat gesmeed, gevorderd. Gij herinnert u, dat een dergelijk artikel in de wet van den 16 mei 1829 had moeten geplaatst worden. Maar na hierover rüpelijk te hebben nagedacht, oordeelde men zulks niet noodzakelijk: het scheen, dat wij op den weg der verbeteringen waren; men dacht, dat de persoon des Konings nooit kon gehoond worden, aangezien de ministers zouden daar zijn, om voor alle handelingen van het gouvernement te verantwoorden. In deze stelling was inderdaad de gevolgtrekking juist. Het kwam

toen duidelijk voor, dat de vrijheid der drukpers zonder de verantwoordelijkheid onmogelijk was. Doch daar, zonder dezen laatsten waarborg, het volksbeginsel, dat meer bijzonder de drukpers voorstelt, van het oogenblik af, dat er wel of kwalijk gegronde grieven of klagten bestaan, zich onmiddellijk met de Koninklijke magt in strijd bevindt, moet deze laatste zoeken zich volstrekt te maken, om niet verachtelijk gemaakt of vernietigd te worden. Ongelukkiglijk is de boodschap van den 11 december in dit opzigt al onze hoop komen vernietigen; en dit zou mij de inlassching der woorden *«grondwettig gezag des Konings»* in art. 1 hebben doen verlangen. Dat is regt, zal men zeggen! ja, voor zoo verre men het niet betwist. Het volgende artikel, betreffende den smaad jegens de leden van het koninklijk huis en art. 6, hetwelk aan het openbaar ministerie de vervolging van ambtswege voorschrijft, betrekkelijk de misdrijven, waarover in art. 1 en 2 gesproken wordt, kunnen geene moeilijkheid meer lijden.

Men beweert, dat de voorgedragene wet, welke men *de wet tegen den hoon en laster noemt*, die van den 16 mei 1829 op de drukpers, welke het regt van een vrij onderzoek van de handelingen van het gouvernement heiligde, niet herroept. Ik ben wel bevreesd, dat zij dezelve ten minste met de daad herroept. De waarachtige steen des aanstoots van de wet is de schrikbare ruimte van art. 3, hetwelk in verband met de vervolging van ambtswege bij art. 6 voorgeschreven, naar mijn gevoelen verwoestend is voor alle vrijheid van schrijven en spreken. Het is eene onveranderlijke grondstelling in een lijfstraffelijk onderwerp, dat datgene, wat niet is verboden geoorloofd is; dat een ieder de gevolgen van zijne daden moet kunnen kennen en die vooraf in de wet lezen. Alle bij onze wetten gestrafte daden nu, zijn in het lijfstraffelijk wetboek opgeteekend; en de lijst van dezelve is voorzeker lang. De drukpers stelt, zoo als een ieder weet, geene nieuwe misdaden daar; zij is slechts een werktuig, door middel van hetwelk men eenige misdaden bedrijven kan van diegenen, welke bij het wetboek, waarnaar zij zich gedragen moet, bepaald zijn. Door met den schrijver van de aanmerkingen, welke het ontwerp vergezellen, te zeggen, *dat er zelfs zeer strafbare daden zijn, welke de bestaande strafwetten, niet onder de misdaden of delicten gerangschikt hebben, en dat het juist die daden zijn, welke moeten gestraft worden*, ofschoon men dezelve op geenerhande wijze specificceert of bedrijft, zoude men aan den regter eene onbepaalde magt willen opdragen; daardoor zoude men van hem niet meer eenen eenvoudigen beoordeelaar van bewijzen en geregtelijke vragen over het oogmerk van den beklagden, maar eene soort van wetgever maken, die uit zich zelve, bij elke gelegenheid eenen nieuwen regel maakt, en denzelven naar zijnen zin toepast; daardoor zoude men eindelijk het evenwigt en de ondergeschiktheid der magten omverwerpen. Eindelijk, uwe wet, welke gij eenen verkeerden, of geenen naam geeft, is inderdaad en volgens uwe eigene woorden, niets anders dan eene wet van strekking, eene wet van ingebeelde misdrijven, eene wet, naar de behoefte van het oogenblik, voor alles geschikt.

Maar laat ons tot het 3de artikel komen. Hetzelve luidt aldus: *«Al wie boosaardig en openbaar, op welk eene wijze en door welk middel het ook zijn moge, buiten het geval van regtsvordering of verdediging voor de regtbanken, of alle andere gestelde magten, de verbindende kracht der wetten aangerand, tot ongehoorzaamheid aan dezelve aangezet, of onrust en oneenigheid tusschen de burgers zal gestookt hebben, zal met eene gevangenis van zes maanden tot drie jaren gestraft worden.»* Wat is, in de eerste plaats, *het aanranden van de verbindende kracht der wetten?* Is dit noodzakelijk eene strafwaardige daad? naar mijne gedachten niet. Indien ik staande houd, dat eene menigte wetten, welke wij van de fransche republiek en het fransche keizerrijk geërfd hebben, uitdrukkelijk of stilzwijgend bij onze grondwet zijn afgeschafte, en dat ons grondwettig gebouw in het midden der bastilles van het despotismus niet kan opgetrokken worden; indien ik staande houd, bij voorbeeld, dat de strafbepalingen omtrent de betrekkingen van de bedienaren van den katholieken godsdienst met Rome, die, welke de bijeenkomsten van meer dan twintig personen, zonder autorisatie, verbieden, en zoo vele anderen, niet kunnen blijven bestaan, aangezien zulks strijdig is met de staatkundige en godsdienstige vrijheid; indien ik, bij voorbeeld, al verder staande houdt, dat art. 87 van het strafwetboek, betreffende diegenen, *welke mogten trachten om het gouvernement omver te werpen of te veranderen*, thans niet, zoo als onder Napoleon, van het hoofd van den staat kan verstaan worden, aangezien de Koning alleen *het gouvernement* niet meer uitmaakt, maar slechts eene van de drie takken, waaruit de soevereine magt is zamengesteld, zal ik dan volgens art. 3 strafbaar zijn? ja, want om strafbaar te zijn is het genoeg, *de verbindende kracht der wetten aan te randen*.

Geloof gij, mijne heeren! dat ik mij zal redden met te antwoorden, dat ik het niet boosaardiglijk gedaan heb? Ik geloof, dat het niet ontbreken zal aan mannen, die van gevoelen zijn, dat die dingen niet dan *boosaardiglijk* kunnen gewaagd worden.

Merkt wel op, dat het artikel niet zegt, dat het, om misdadig te worden, noodzakelijk is *de verbindende kracht der wetten aan te randen*, en tevens *tot ongehoorzaamheid aan dezelve aan te sellen*; het koppelwoordje *en* wordt daarin niet gevonden.

Zoodat het genoeg zal zijn, in een boek, in een dagblad eene wet aan te randen, om vervolgd te worden. Van het oogenblik, dat ik wil bewijzen, dat twee wetten met elkander niet zijn overeen te brengen, moet ik intusschen *de verbindende kracht van eene derzelve aanranden*. Het artikel moest zich derhalve bepalen bij het straffen *der aanzetting tot ongehoorzaamheid aan de wetten*, omdat alsdan de zaken niet meer met woorden geschieden, het is eene daad, eene strafbare daad, welke men moet betengelen.

Wat verstaat men thans door *het stooken van onrust en oneenigheid!* Dit is ook eene van die onbepaalde uitdrukkingen, welke ruimte mij, als een afgrond, doet schrikken. *Onrust stooken*, is dit *de onrust der zielen?* is het eene eenvoudige beweging in den publieken geest, in de dagelijksche opinie? Maar een artikel van een dagblad, een eenvoudige brochure is daartoe genoeg, en het grondwettige leven is geheel beweging. Maar hoe zult gij dan dat artikel overeenbrengen met het bij de grondwet en bij de wet van den 16 mei 1829 geheiligde *regt van vrij onderzoek?* Hetgeen bij mij geenen twijfel overlaat, dat men hetzelve niet in den zuiver zedelijken zin verstaan hebbe, is dat het woord *oneenigheid* hier achter het woord *onrust* geplaatst is. Indien men van *materiële of burgerlijke onlusten* in de maatschappij, van onlusten eindelijk, vergezeld van dadelijke middelen, had willen spreken, dan zou het woord *oneenigheid* noodzakelijk hebben moeten voorafgaan, want in de burgerlijke onlusten heeft de opstand altoos de tweedragt tot voorlooper. Indien het inderdaad burgerlijke onlusten zijn, waarover gehandeld wordt, dan moet men het volstrekt zeggen. En men moet ook bewijzen, dat wij ons in omstandigheden bevinden, gelijk aan die, welke de martiale wet van 1815 hebben ten gevolge gehad. Maar voorzeker, zal ik tot de opstellers van het ontwerp zeggen, indien gij het gedacht hadt, zoudt gij die wet met al haren schrikbarenden toestel niet weder opgewekt hebben; en gij zoudt u niet vergenoegd hebben met eenen matigen maatstaf van zes maanden tot drie jaren gevangenis. Men wil derhalve aan zekere gevoelens den oorlog verklaren! Wat zal er, bij ons vooral, in ons België, van de staatkundige en godsdienstige vrijheid worden? Ik vrees waarlijk, mijne heeren, dat men weldra zoo ver komen zal, dat men aanslagen maken zal op de edelste van al onze eigendommen, namelijk op die der gedachten. Brengt met deze wet de uitdrukkingen der boodschap en de circulaires in verband, welke aan de ambtenaren van alle rangen leeringen opleggen, strijdig met onze grondwet, en zegt mij dan eens, werwaarts, wanneer gij het ontwerp zult gesanctioneerd hebben, de vrijheid hare toevlucht nemen zal? In de boeken? neen, men zal ze daarin kunnen vervolgen; al bestond zij daarin zelfs onder eene zuiver geschiedkundige, de leer betreffende of leerstellige gedaante, van het oogenblik, dat de schrijver genoegzame bekwaamheid zal ontwikkeld hebben, om de gemoederen *in beweging te brengen* omtrent eenig groot staatkundig geschil in eenen zin, strijdig met het belang der magt.

Ik heb reeds gezegd, mijne heeren, dat art. 6 hetwelk de vervolging ambtshalve beveelt van de misdaden van hoon en laster, bedreven ten opzichte der ambtenaren, in verband met art. 3 en met art. 367 van het strafwetboek, de drukpers onfeilbaar den doodsteek zoude toebrengen. De verschrikkelijke en altoos boven het hoofd hangende kanssen van een proces, de voorloopige gevangenzetting en het geheimhouden zouden de moedigste schrijvers afschrikken. Van eenen anderen kant zal de vervolging van ambtswege noodlottig zijn voor de maatschappij, voor het gouvernement en voor de ambtenaren zelve: voor de maatschappij, omdat zij een onbetwistbaar regt van censuur heeft over diegenen, welke belast zijn met de verdediging en de regeling harer belangen en dat zij hen daarvoor betaalt; voor het gouvernement, omdat er eene menigte zeer zware misbruiken bestaan, waartegen het niet anders dan door de drukpers kan gewaarschuwd worden; en eindelijk voor de beledigde ambtenaren, omdat zij ten minste hunnen vrijen wil moeten behouden, om zelve te beoordeelen, of het hun al dan niet betaamt zich te wreken, dat is, zich blootstellen aan de gevaren van een proces in den vorm, welke dikwijls de wonden vergiftigt, die het moest genezen.

Men beweert, dat de wet noodzakelijk is; dat er gistingen van tweedragt bestaan, welke men moest verstikken! Neen, mijne heeren, er bestaat geen tweedragt onder ons, dan voor zoo verre men zulks gaarne wil. Ziedaar hetgeen edeldenkende mannen, die met nadruk regten verdedigen, welke hun toebehooren welke hun dierbaarder zijn dan het bestaan zelve, u onophoudelijk vruchteloos herhalen. Misschien worden er gevonden, die onder dezelfde vaan wandelende, den in mijne oogen, zoo grooten misslag begaan, van in gepaste uitdrukkingen geen reden te gebruiken, misschien zelfs zijn er eenigen van welke de beweegredenen niet zoo zuiver en zoo belangeloos zijn, als zij wel zouden willen doen gelooven, maar zulks heeft men altoos gezien en zal men altoos zien; de zaak der drukpers blijft daarom niet minder hetgeen zij is. Er bestaat eenige gisting in onze zuidelijke provincien! Maar waaraan moet men die toeschrijven? is het niet aan de maatregelen van het gouvernement, hetwelk zich meester gemaakt heeft van het openbaar onderwijs, zonder hetwelk er noch godsdienstige, noch burgerlijke vrijheid bestaat, en hetwelk ons eene taal willende opleggen, die de onze niet

is, het verstandelijk eigendom van den mensch schendt, waar- van de spraak even zoo wel als de gedachte een gedeelte uit- maakt? Men heeft omtrent deze twee hoofdpunten gedaan het- geen men vergunningen noemt: die vergunningen beangstigen mij meer, dan zij mij gerust stellen; hetgeen men onder eenen precären titel vergunt, kan men altoos weder intrekken. Men spreekt ons opophoudelijk over de gevaren, waarmede het gou- vernement bedreigd wordt, en over de magt der partijen, wel- ke tegen hetzelfde overgesteld zijn. Maar wat hebben die partij- en toch zamengezworen? De omverwerping der grondwet? neen! zij hebben integendeel de uitvoering van dezelve gevraagd. Komt het u voor, dat de door de tweede kamer uitgeoefende magt op het koninklijke voorrecht veel inbreuk gemaakt heeft? Welke overwinning heeft zij behaald? eene enkele, de wet na- melijk van den 16 mei, op de drukpers; en men wil haar de zelve reeds weder ontnemen! zij heeft de ministeriële verant- woordelijkheid geëischt, zonder welke het vertegenwoordigend gouvernement slechts een droom is, en men weigert haar de- zelve plegtiglijk en ambtshalve! Heeft de rechterlijke magt zich tegen de uitvoerende magt gekeerd? Ziet het nog onlangs ge- wezene vonnis van het hof van Brussel! Het wetboek Napoleon (uitgenomen de jury) wordt alleen door vijf magistratspersonen, op de drukpers toegepast. Wat heeft, eindelijk, bij ons, de ministeriële magt verlorven? niets, zoo niet misschien in de opinie, en omdat zij het onderwijs, de taal en eene menigte andere regten, welke tot het regtsgebied der drie magten be- hooren, ontfond heeft. Men moet het wel zeggen: de kwaal, de waarachtige kwaal, die zekere menschen kwelt, is die eeu- wige koorts van de magt, welke maakt, dat zij nooit te vreden zijn met hetgeen zij bezitten, dat zij altoos meer willen bemag- tigen, en dat zij, die hup weerstand bieden, in den naam der wetten, als kwaadwilligen, smitelingen en openbare vijanden, op welke men moet los gaan, door hen behandeld worden. Heeft het gouvernement niet alle voorregten behouden, welke dezelfde onaangeroerd, geblevene regten aan hetzelfde laten, als de vergeving der ambten, der pensioenen en der gunsten? en de geheele begoocheling, welke de magt medebrengt? Heeft het niet in zijn geheel dat onmetelijk groot administratief werktuig behouden, hetwelk het van het fransche despotismus geërfd heeft, eene soort van uitsluitend bondgenootschap, hetwelk geen ander duikt, en hetwelk aan bijzondere personen, welke met het gezag in tegenoverstelling staan, geen ander middel over- laat, dan de bekendmaking en de wet, wanneer zij recht en re- den hebben? (Het vervolg in ons volgend nummer.)

BEKENDMAKINGEN.

UIT DE HAND TE HUUR

tegen 1 November 1830:

Espe HEERENHUIZINGE, voorzien van zes BENEDEN en zes BOVENKAMERS, spaciouse ZOLDERS, GANGEN, KEUKEN en KELDER, ruim KOETSHUIS met PAARDENSTAL, WASCH- en MANGELHUIS, OPENPLAATS en SCHUUR, benevens eenen zeer grooten TUIN met exquisite VRUCHT-BOOMEN, hebbende en gelegen in het voornaamste dor- plaats van Rosendaal, hebbende eene bevolking van meer van 5000 zielen, en eene reguliere scheepvaart op Holland en vice versa. — Voorts gelegen aan den grooten weg van Zeeland naar Nymegen tusschen Bréda en Bergen op Zoom. Zijnde hetzelfde van onheugelijke tijden bewoond geweest door de tijdelijke Heeren Drossaarden der Vryheid Rosendaal, thans hoofdplaats van het 7de District der provincie Noord-Brabant.

Alsmede te KOOP; extra MASTBOOMEN tot 20 Ellen lang en 1 1/2 El dik. Adres bij den Burgemeester aldaar. Brieven franco.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begun- stigers bekend, dat hij zijne AFFAIRE heeft VER- PLAATST van de PUTSTRAAT naar de HINT- HAMERSTRAAT, tegenover mevrouw de Wed. VAN SANTEN; beveelt zich in een ieders gunst en recomman- datie.

Beloofst eene prompte en civiele bediening.

J. A. DUNCAN,

M. Goud- en Zilvermid.

OUDEERS of VOOGDEN genegen zijnde, kunnen ZUON of PUPIL, in een APOTHEEK als LEER- LING te plaatsen, adresseren zich in Persoon of met franco brieven bij

G. F. HOEBEN,
Apotheker
te Gorinchem.

Aan de Peilschaal aan den Boom hier ter stads stond het water:

Den 22 junij ten 12 ure o el 3 palm 5 duim onder O.
Den 23 junij ten 12 ure o el 4 palm o duim onder O.

Aan de Peel te Arnhem stond de Rys:

Den 20 junij 3 el o palm 5 duim; gewassen o duim.
Den 21 " 3 el o palm o duim; gevallen 5 duim.

Hoogte der rivier de Maas, aan de peilschaal te Grave, 's morgens ten acht ure.

DATUM.	DE RIVIER IS.					
	HOOG		IN 24 UREN			
	El.	Stroep.	GEWASSEN		GEVALLEN	
El.			Stroep.	El.	Stroep.	
21 Juni.	2	620	0	000	0	250
22 "	2	680	0	000	0	140

De prijzen der granen, te Eindhoven, van dinsdag 22 junij, zijn geweest:

Tarwe, }
Rogge, } het nederlandsch maas:
Boekweit, }
Haver, }
Het nederlandsch pond boter. }
De vier nederlandsche ponden roggebrood 27 cents.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

AMSTERDAM, 21 JUNI.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkelijke Schuld.	à 2 1/2 pCt.	6 1/2	- 3/4	6 1/2
Uitgestelde dito		6 1/2	- 3/4	6 1/2
Kansbiljetten.	f	30 1/2	- 3/4	30 1/2
Stellen van uitgeloten dito				
Amortisatie-Syndikaat	4 1/2 pCt.	100	- 1/2	100 1/2
Domein Losrenten		99 1/2	- 1/2	99 1/2
Handel-Maatschappij.	4 1/2	94 1/2	- 1/2	94 1/2
FRANKRIJK.				
Inschrijving op het Grootboek.	3	78 1/2	- 3/4	79 1/2
Certifikaten van dito.	"			
RUSSLAND.				
Bij Hope en Co.	5	104	- 1/2	104 1/2
Negotiatie 1826.	"	104 1/2	- 105	104 1/2
Inschrijving op het Grootboek.	6	72	- 1/2	72 1/2
Certifikaten van dito.	"	72	- 1/2	72 1/2
Cert. dito Hamburg Admin.	5	101 1/2	- 3/4	101 1/2
Dito te Londen genegocieerd.	"	101 1/2	- 3/4	101 1/2
PRUISSEN.				
In Londen genegocieerd.	"			
Idem 2 ^{de} Ligting	"			
SPANJE.				
Renten perpetuel	"	73	- 7/4	73 1/4
Neg. bij Hope en Co.	"	70 1/2	- 7 1/2	71 1/2
Te Parijs en Londen gedomd.	"	15 1/2	- 16 1/2	16 1/2
Coupons	f	10	- 3/4	10 3/4
POLEN.				
Loten	f	109	- 1/2	109 1/2
WENEN.				
Bank.	5 pCt.	100 1/2	- 3/4	100 1/2
Dito.	4	94	- 1/2	94 1/2
Certifikaten.	2 1/2			
Metaliek.	5	96 1/2	- 97	96 1/2
Dito te Londen genegocieerd.	"	97	- 1/2	97 1/2
Dito.	2 1/2			
Bank-Aktien	3	1620	- 1630	1625
Aandeelen f 100 bij Rotschild.	"			
Dito " 250 dito	4			
SARDIEN.				
Cert. bij Lamaison en Beauver.	5			
Dito Napelsche Adm.	"	82	- 83	82 1/2
Dito te Londen genegocieerd	"	94 1/2	- 95 1/2	95
SARDEGENE.				
Negotiatie in Londen.	3	73 1/2	- 74	73 1/2
SARDEGENE.				
Geconsolideerde.	"	92 1/2	- 93 1/2	92 1/2